

มาตรการฟื้นฟูและการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรค
โควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดน
ลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย

DRIVING POLICY FOR SURVEILLANCE OF THE SPREAD OF COVID-19
BUDDHIST IN TEGRATION IN THE MEKONG RIVER BASIN BORDER
COMMUNITIES IN LOEI PROVINCE

¹ศตวรรษ สงกาพันธ์ และ ²กอปรลาภ อภัยภักดิ์

¹Satawat Songkapan and ²Korplarp apaipakdi

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

¹rak2125252499@gmail.com

Received: May 28, 2024; **Revised:** June 23, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวตะเข็บชายแดนในจังหวัดเลย 2) เพื่อพัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย และ 3) เพื่อถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย การวิจัยในครั้งนี้จึงใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพปัญหามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวตะเข็บชายแดนในจังหวัดเลย ประชาชนในจังหวัดเลยมีการตื่นตัวในทางด้านการป้องกันตัวในโควิด

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เลย

² อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

19 แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตัวจึงทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและการป้องกันตนเองส่งผลให้ประชาชนไม่สนใจติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 2. พัฒนามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย เนื่องจากสภาพพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกลความเจริญ การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้นค่อนข้างที่จะกระทำได้อย่างยาก สืบเนื่องจากกำลังคนที่ไม่มีความชำนาญการเฉพาะด้านส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ตามพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลความเจริญ บางครั้งชุมชนต้องการโดยอาศัยกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นผลมาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อต่างๆ ของชุมชน บนพื้นฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. ถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการตามมาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชนตะเข็บชายแดนกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย กระบวนการสร้างการถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะเล็งเห็นความสำคัญในกระบวนการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านกระบวนการชักจูงจากผู้นำชุมชน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนกลุ่มแม่บ้าน เมื่อมีผู้นำชุมชนต่างๆ ได้ออกมาขอความร่วมมือประชาชนในหมู่บ้านหรือในท้องถิ่นที่ตนเองอยู่ก็จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

คำสำคัญ : มาตรการฟื้นฟู, การขับเคลื่อนนโยบาย, การเฝ้าระวัง, การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19, พุทธบูรณาการ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the problems in driving policies to monitor the spread of COVID-19. along the border seam in Loei Province 2) to develop the policy to monitor the spread of COVID-19 Integrated Buddhist practices in border communities of the Mekong River Basin in Loei Province, and 3) to convey integrated Buddhist practices to drive policy for monitoring the spread of COVID-19. in communities along the Mekong River Basin border in Loei Province This research therefore used a qualitative research format (Qualitative research).The research results found that 1. Problems with recovery measures and driving policy for monitoring the spread of COVID-19. Along the border seam in Loei Province People in Loei Province are alert in terms of

self-protection against COVID-19, but lack the knowledge and understanding of self-protection, causing them to not participate in receiving information about surveillance and self-protection, resulting in the people Not interested in following up on the performance of government officials or related officials 2. Develop measures to revive the policy of monitoring the spread of COVID-19. Buddhist integration in communities along the Mekong River Basin in Loei Province Due to the condition of the remote area and far from civilization. Developing the capacity of officials to go to the area and develop policies to monitor the spread of COVID-19. That is quite difficult to do. This is due to the fact that most of the personnel who do not have specific expertise perform duties in remote areas. Far from civilization Sometimes communities make demands based on rules and regulations that result from customs and traditions. Various beliefs of the community based on local wisdom. 3. Transmit integrated Buddhist practices according to measures to revive the policy to monitor the spread of COVID-19. in communities along the Mekong River Basin border in Loei Province The process of creating an integrated transmission of Buddhist practices to drive policy for monitoring the spread of COVID-19. will see the importance of the process of government officials and cooperate with government officials through an influence process from community leaders, including kamnans, village headmen, mayors, and presidents of subdistrict administrative organizations. as well as groups of housewives When community leaders come out to ask for cooperation, people in the village or locality where they live will cooperate very well.

Keywords: recovery measures, policy driving, surveillance, COVID-19outbreak, integrated Buddhism

บทนำ

เป็นเวลากว่าสองปีครึ่งแล้วที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหลายด้าน ทั้งที่เกี่ยวกับผู้ติดเชื้อ วิธีการรักษา วัคซีน การตรวจหาเชื้อ รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ อย่างไรก็ตาม ความเห็นที่ว่าข้อมูลดังกล่าวยังมี ข้อจำกัดหลายประการ ทำให้สภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งมีผลมาจากการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 นั้น แม้จะทำให้เกิดการป้องกันและมีมาตรการต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐก็ตาม แต่ก็ส่งผลกระทบต่อ

ประชาชนผู้ที่ติดเชื้อและประชาชนผู้ที่กำลังดำเนินชีวิตในปัจจุบันเกิดความตื่นตระหนกกลัว ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไม่สามารถเดินหน้าได้ รวมไปถึงการพัฒนาสังคมแบบขาดทิศทางซึ่งนำไปสู่การทำลายโครงสร้างพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ดีของชุมชนและสังคมรอบด้าน ซึ่งมีผลทำให้เกิดปัญหาการป้องกันและเผื่อระวังปัญหาผู้ที่ติดเชื้อรายวันในรูปแบบต่างๆตามมา ทั้งนี้นโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการใช้วิธีการที่หลากหลายปรากฏให้เห็นมากมายจนทำให้นำไปสู่การแพร่กระจายของไวรัสโควิด-19 ได้อย่างรวดเร็ว และจะเห็นได้ว่าหน่วยงานของสาธารณสุขจะมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งบุคลากรทางการแพทย์มีหมอและพยาบาลเป็นด่านหน้าที่ปฏิบัติงานสนองนโยบายของรัฐบาล แต่ก็ปฏิบัติตามนโยบายได้ในระดับหนึ่ง (กวี รัชชชน, 2541)

ดังนั้นปัญหาสำคัญของประชาชนในพื้นที่ตะเข็บชายแดนจังหวัดเลย ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นและมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนเป็นอย่างมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นอยู่ จึงทำให้รัฐบาลยุคปัจจุบัน มีนโยบายที่จะแก้ปัญหาเรื่องดังกล่าวของบ้านเมืองให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ โดยพยายามมอบหมายภารกิจในการป้องกันและจัดหาวัคซีนให้ได้ตามความต้องการของประชาชนให้ได้เร็วที่สุด แต่ก็ไม่ทันทั่วถึงกับการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ได้กระจายลงสู่ท้องถิ่น แต่เนื่องจากสภาพของสังคมตามแนวตะเข็บชายแดนมีการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนมากขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ โรงพยาบาล ประจำอำเภอ โรงพยาบาลสุขภาพประจำตำบล และกลุ่ม อสม.พยายามบริหารจัดการและทำหน้าที่ตามนโยบายของรัฐ มีการสร้างโรงพยาบาลสนามเพื่อรองรับจากผู้ติดเชื้อไวรัส แต่ปัญหาที่พบเจออย่างขาดกระบวนการทำงานที่ชัดเจน เพราะองค์ความรู้และมาตรการในการบริหารจัดการ ตลอดจนการถ่ายทอดด้านการป้องกันและเตรียมความพร้อมในการดำเนินการไม่มีแผนการรองรับในเบื้องต้น

กล่าวได้ว่า คนไทยหลายคนยังไม่รู้ ว่าต้องเริ่มต้นทำอะไรเมื่อตนเองติดโควิด หลายคนเลือกปรึกษาเพื่อนหรือคนรู้จัก หรือหาข้อมูลเองทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งก็มี ข้อจำกัดสำหรับคนที่ไม่ถนัดในการหาข้อมูลออนไลน์ หรือไม่มีอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ต จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าจำนวนครัวเรือนในประเทศไทยที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อยู่ที่ร้อยละ 74.6 ในปี 2562 (ดร.บุญวรา สุมะโนและณัฐธัญญา เอนกสมบุรณ์ผล, กรุงเทพฯธุรกิจ เมื่อ 12 สิงหาคม 2564) จึงทำให้นักวิจัยนี้เน้นการมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยและชุมชน จึงมีวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดเวทีสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์กลุ่ม การสำรวจ และการประชุมกลุ่มย่อย โดยมีเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลได้แก่ การจดบันทึก ถ่ายภาพ การบันทึกวีดีโอ การทำ mind Mapping และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เป็นต้น ตลอดจนการวิเคราะห์แบบมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัย โดยมีขั้นตอนการวิจัย แบ่งเป็น 5 ช่วงคือ 1) การพัฒนาโจทย์วิจัยและนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 2) เตรียมทีมคน และสร้างความเข้าใจกับชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) เก็บรวบรวม

ข้อมูลบริบทชุมชนและสภาพปัญหาชุมชน 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และ 5) สรุปผลและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวตะเข็บชายแดนในจังหวัดเลย
2. เพื่อพัฒนามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย
3. เพื่อถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการมาตรการฟื้นฟูการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้วิธีการเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และเทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) แล้วการบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่ การศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย 2 แห่ง ประกอบด้วย ได้แก่ ชุมชนบ้านท่าดีหมี ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ชุมชนตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งอยู่ในพื้นที่ 2 ตำบล ใน 1 อำเภอ ของจังหวัดเลย ตามเขตปกครองของจังหวัดเลยตามการแบ่งเขตการปกครองท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย

2. การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย ตัวแทนภาครัฐ ภาคประชาสังคม นักวิชาการท้องถิ่นและปราชญ์ท้องถิ่นในการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อการพัฒนาและการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดโดยนำหลักพุทธบูรณาการเข้ามาส่งเสริมและกำกับดูแลในด้านนโยบาย จากรูปแบบการพัฒนาที่สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัย เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ หาลักษณะร่วม และข้อสรุปร่วม

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น โดยใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และในการนำเสนอ

รูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายพุทธบูรณาการเกี่ยวกับโควิด-19 จากตัวแทนที่อยู่ในท้องที่ ตัวแทนท้องถิ่น นักวิชาการท้องถิ่นและปราชญ์ท้องถิ่น โดยจำแนกตามพื้นที่เป้าหมายประกอบด้วย บริบทของชุมชนตามแนวชายแดน ชุมชนบ้านท่าดีหมี ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ชุมชนตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ชุมชนละ 15 รูปหรือคนรวม 30 รูปหรือคน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวตะเข็บชายแดนในจังหวัดเลย ประชาชนในจังหวัดเลยมีการตื่นตัวในทางด้านการป้องกันตัวโนโควิด 19 แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตัวจึงทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและการป้องกันตนเองส่งผลให้ประชาชนไม่สนใจติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนมีความตื่นตัวในทางด้านการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ก็จริง แต่ประชาชนในพื้นที่ทั้งหมดส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในทางป้องกันตนเองจึงทำให้ประชาชนมองโรคโควิด 19 เป็นเรื่องที่ไกลตัว ส่งผลให้ประชาชนยังขาดการสร้างจิตสำนึกให้เลื่อมใสในนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยแท้จริง

2. พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย เนื่องจากสภาพพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกลความเจริญ การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลยนั้นค่อนข้างที่จะกระทำได้ยาก สืบเนื่องจากกำลังคนที่ไม่มีความชำนาญการเฉพาะด้านส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ตามพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลความเจริญ บางครั้งชุมชนต้องการโดยอาศัยกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นผลมาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อต่างๆ ของชุมชน บนพื้นฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น พิธีกรรม ศาสนา วัฒนธรรม ตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมภายในชุมชน รวมถึงการรักษาทรัพยากรส่วนรวมของชุมชนผสมผสานกับการตั้งกฎกติกา ปัจจุบันการรับรู้ของประชาชนบางที่บางแห่งยังขาดภาวะผู้ตามที่ดีไม่สามารถจะเป็นแบบอย่างที่ดีได้ จึงควรที่จะสร้างจิตสำนึกให้เกิดภาวะผู้ตามก่อน ต้องเคารพกฎระเบียบวินัย มีกระบวนการด้านกาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

3. ถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย กระบวนการสร้างถ่ายทอด

แนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะเห็นความสำคัญในกระบวนการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านกระบวนการชักจูงจากผู้นำชุมชน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนกลุ่มแม่บ้าน เมื่อมีผู้นำชุมชนต่างๆ ได้ออกมาขอความร่วมมือประชาชนในหมู่บ้านหรือในท้องถิ่นที่ตนเองอยู่ก็จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะประชาชนมีความเชื่อที่ว่าเมื่อพลังของประชาชนที่ออกมาขับเคลื่อนในการสร้างนโยบายการพัฒนาชุมชนมีคนจำนวนมากจะเป็นการดี ซึ่งการยอมรับในกติกาการแสดงความเห็นจะนำมาซึ่งได้ตัวแทนที่มาจากเสียงประชาชนโดยแท้จริงและนอกจากนั้นคนส่วนมากก็จะให้การเคารพเสียงส่วนน้อย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “มาตรการฟื้นฟูและการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย”

1. อภิปรายผลสภาพปัญหามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวตะเข็บชายแดนในจังหวัดเลย สภาพปัญหาทั่วไปด้านองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อชุมชน เนื่องจากสภาพพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกลความเจริญ การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายนั้นค่อนข้างที่จะกระทำได้ยากสืบเนื่องจากกำลังคนที่ไม่มีความชำนาญการเฉพาะด้านส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ตามพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลความเจริญ บางพื้นที่ต้องส่งกำลังของเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญการเฉพาะด้านไปช่วย จึงทำให้การขับเคลื่อนนโยบายศักยภาพของเจ้าหน้าที่นั้นค่อนข้างที่จะกระทำได้ยาก และต้องกำหนดด้วยว่าเป็นข้าราชการด้านสาธารณสุขมีความชำนาญงานเกี่ยวกับเครื่องมือทางการแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสิษฐ์พล กุลพรม การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักพุทธธรรมของ เทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองจังหวัดลาพูน พบว่า บริบทชุมชนเข้มแข็งของประชาชนเทศบาลตำบลต้นธงด้านสภาพ สังคมมีการจัดระบบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียนมีสถานศึกษาในระดับอนุบาล จนถึงระดับอุดมศึกษา ด้านการสาธารณสุขมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ด้านโครงสร้าง พื้นฐานและการคมนาคมมีไฟฟ้า น้ำประปา ถนนสัญจรสะดวก ด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีแม่น้ำปิง แม่น้ำกวัง ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมมีภาษาพูดเป็นของตนเอง เรียกว่า คำเมือง และคำยอง และมีแหล่งท่องเที่ยวภายในวัด การพัฒนาโดยใช้กระบวนการทางทฤษฎี terms 1. technology ด้านเทคโนโลยีนั้น นำมาใช้ในการพัฒนาเป็นเรื่องสำคัญที่ภาครัฐต้องนำมาใช้ เพื่อบริการประชาชนเพื่อความสะดวก รวดเร็ว 2. Economic ด้านเศรษฐกิจ มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน เศรษฐกิจดี

ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ทำให้ประชาชนกินดี อยู่ดี ประชาชนไม่มีหนี้สิน ชุมชนก็เข้มแข็ง 3. Resource ด้านทรัพยากรบุคคลถือว่าสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาต่าง ๆ ต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ 4. Mental ด้านจิตใจความเข้มแข็งของชุมชน เริ่มต้นที่จิตใจเป็นสำคัญถ้าประชาชนมีจิตใจที่อ่อนแอไม่เข้มแข็งก็พ่ายแพ้แก่ปัญหาชีวิต ไม่สามารถ แก้ไขปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนได้ 5.Socio-cultural system ด้านระบบสังคมและวัฒนธรรม ยังคงอนุรักษ์ไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ให้มีความสำคัญกับกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาทำให้ประชาชนมีศีลธรรม นอกจากนั้นก็มีการพัฒนากระบวนการสร้างความเข้มแข็งด้วยหลักพุทธธรรมจักร 4 (ธรรมนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ดุลล้อนารถไปสู่ที่หมาย หลักจักร 4 มีการประยุกต์ใช้เพื่อความ เข้มแข็งของชุมชน คือ จักร 4 ได้แก่ 1.ปฏิรูปเทวสาสะ (อยู่ในถิ่นที่ดี มีสิ่งแวดล้อมเหมาะสม) ชุมชน ตำบลต้นธงถือว่าตั้งอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมทั้งด้านอาณาเขตที่สะดวกสบายด้านการสัญจร เอื้ออำนวย ต่อหลายๆ ด้าน 2.สัปปริสุปปัสสยะ (สมาคมกับสัตบุรุษ) คือ การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการเสวนา คบหาบุคคลอื่นที่เป็นคนดีมีกัลยาณมิตร 3.อัตตสัมมาปณิธิ (ตั้งตนไว้ชอบ, ตั้งจิตคิดมุ่งหมาย นำตน ไปถูกทาง) ในตำบลต้นธงดังกล่าวมาแล้วว่ามีโครงการฝึกอบรมธรรมะแก่ประชาชน หลายโครงการ เช่น พระธรรมทูตสัญจร อ.ป.ต.สัญจร พบประชาชน โครงการหมู่บ้านรักษาศีลห้า เป็นต้น 4.ปุปเพกต ปุญญตา (ความเป็นผู้ได้ทำความดีไว้ก่อนแล้ว, มีพื้นเดิมดี, ได้สร้างสมคุณความดีเตรียมพร้อมไว้แต่ ต้น) ถือได้ว่าเป็นการเสริมสร้างคุณความดีจากการประพฤติปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องนั้น นับได้ว่าเป็น พื้นเดิมของสังคมที่ได้สั่งสมความดีมาก่อน จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สังคมในตำบลต้นธงมีความเข้มแข็ง สงบสุข ตามแบบของชุมชน สังคมวิถีพุทธ (วชิษฐ์พล กุลพรม,2560)

2. พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายบูรณาการเชิงพุทธ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายสำหรับประชาชนโดยให้สำนักพุทธศาสนาและสาธารณสุขจังหวัดเป็นเจ้าของเรื่องในการขับเคลื่อนนโยบายบูรณาการเชิงพุทธ มีการสอดแทรกด้านคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในกิจกรรมหรือโครงการที่จัดขึ้นโดยลงพื้นที่อย่างจริงจังภายใต้การนำของหน่วยงานด้านพุทธศาสนา ให้สำนักงานพุทธศาสนาเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ด้านการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในนโยบายชุมชนวิถีพุทธอย่างแท้จริงที่เป็นรูปธรรมสามารถจับต้องได้ให้ผู้นำท้องถิ่นทุกส่วนงานที่มีความเกี่ยวข้องลงพื้นที่ตรวจสอบสำรวจประชาชนผู้ที่มีความต้องการอยากจะพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นรวมไปถึงระดับชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จริงจังก่อนนำมาสู่กระบวนการจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมขึ้นในชุมชนและท้องถิ่นนั้น โดยเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการกำหนดนโยบายสาธารณะนักวิเคราะห์นโยบายและแผนในชุมชน

ท้องถิ่นและผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายท้องถิ่น จาริตประเพณีในท้องถิ่นนั้นๆ มาบรรยายหรือให้ความรู้แก่ประชาชน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรัทศน์ โรจน์กิจจากุลและคณะ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เขตเศรษฐกิจชายแดนของจังหวัดน่าน พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนของจังหวัดน่านนั้น ในภาพรวม ภาคประชาชนและภาคเอกชนยังไม่ค่อยมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ชายแดนภาคเหนือของจังหวัดน่านไม่ว่าจะเป็น 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ซึ่งมาจากการที่ประชาชนไม่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนดังกล่าว 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเนื่องจากภาครัฐยังขาดการกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนของจังหวัดน่าน ซึ่งรัฐบาลยังขาดนโยบายในการส่งเสริมให้ประชาชน และหน่วยงานอื่นๆ ได้เข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับจัดทำแผน ภาครัฐขาดการสื่อสารให้ประชาชนทราบปัญหา และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจของจังหวัดน่าน (อีรัทศน์ โรจน์กิจจากุล, 2560)

3. ถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการมาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย กระบวนการถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายตามแนวชายแดนของชุมชน ประชาชนมีการปฏิบัติตนให้มีความร่วมมือ มีความเชื่อว่ากระบวนการปกครองแบบประชาธิปไตยสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับประชาชนคนในชุมชนได้อย่างเหมาะสม และประชาชนมีความเชื่อและความศรัทธาในสถาบันศาสนา ยอมรับในกฎกติกาบ้านเมือง ถึงแม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อาจจะมีข้อจำกัดบางประการ แต่กระบวนการสร้างวัฒนธรรมภายในท้องถิ่นก็ยังคงมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะประชาชนยังมีความหวังและเชื่อว่าสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่มีข้อจำกัด บางประการจะกลับมาคืนอำนาจสูงสุดให้กับประชาชนอีกครั้ง กระบวนการสร้างวัฒนธรรมเพื่อยกระดับตามนโยบายชุมชนวิถีพุทธเป็นกิจกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อตระหนักรู้ในรำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล รวมถึงบทบาทหน้าที่ของราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระโสภณพัฒนบัณฑิต และคณะ (2561) การขับเคลื่อนระบบสุขภาพโดยใช้ธรรมนูญสุขภาพชุมชนวิถีพุทธ ตำบลหนองตาไก้ อำเภอฟีชีชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทชุมชนตำบลหนองตาไก้ เป็นตำบลที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน กว่า 100 ปี มีทุนทางสังคมที่หล่อ

หลอมด้วยพระพุทธศาสนา ผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนเปลี่ยนไป ต่างคนต้องออกไปทำมาหากินต่างพื้นที่ทำให้เด็กและคนชราต้องดูแลกันเองความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดลงก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่สลับซับซ้อนและปัญหาสุขภาพตามมาการแก้ไขปัญหาจึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางสังคมเสริมมาตรการทางวิชาการและกฎหมายของภาครัฐโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจังน่าจุดแข็งคือวิถีชีวิตประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนวิถีพุทธมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหายกระดับกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะหรือมาตรการทางสังคมในรูปแบบธรรมนูญตำบลที่เรียกว่า “ธรรมนูญสุขภาพชุมชนวิถีพุทธ ตำบลหนองตาไก้” ด้วยปรัชญาและแนวคิดที่ว่า “ชุมชนเข้มแข็งด้วยจิตอาสาบนพื้นฐานศีล 5 พัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” (พระโสภณพัฒนบัณฑิต และคณะ, 2561) เมื่อผ่านความเห็นชอบจากประชาชนแล้วประกาศใช้การขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติทำในรูปแบบคณะกรรมการที่เป็นภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐเอกชนประชาชนโดยอาศัยหลักการบริหารจัดการที่ประสิทธิภาพเชื่อมโยงกับแผนงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้มีผลงานแสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีกลไกการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ ผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อธรรมนูญฯ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “มาตรการฟื้นฟูและการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย”

1. สภาพปัญหามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวตะเข็บชายแดนในจังหวัดเลย

ประชาชนในจังหวัดเลยมีการตื่นตัวในทางด้านการป้องกันตัวในโควิด 19 แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตัวจึงทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและการป้องกันตนเองส่งผลให้ประชาชนไม่สนใจติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ พื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ลงเก็บข้อมูลเชิงลึก ประชาชนมีความตื่นตัวในทางด้านการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ก็จริง แต่ประชาชนในพื้นที่ทั้งหมดส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในทางป้องกันตนเองจึงทำให้ประชาชนมองโรคโควิด 19 เป็นเรื่องที่ไกลตัว ทั้งที่เป็นเรื่องใกล้ตัวที่สังคมประเทศชาติและทั่วโลกให้การติดตามอยู่ตลอดเวลาและเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุด เพราะกิจวัตรประจำวันทุกคนต่างพบเจอในทางวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะฉะนั้น ประชาชนจะคลุกคลีในเรื่องการเฝ้าระวังกับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐทุกระดับ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เนื่องจาก ปัญหาและอุปสรรคที่

ประชาชนจะพบเจอและมีความคุ้นเคยมาก คือ ปัญหาพฤติกรรมและความเชื่อของประชาชนยังขาดการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นโดยวงกว้าง เพราะระบบราชการมีการยึดหลักระบบอุปถัมภ์ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและไม่ศรัทธาในชุมชนตามแนวชายแดน นำมาซึ่งทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวในการป้องกันตนเอง แต่ขาดความรู้ในระบบประชาธิปไตยที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือขับเคลื่อนนโยบายแบบมีส่วนร่วมในทางนโยบายการพัฒนาสาธารณสุขอย่างแท้จริง

เมื่อประชาชนไม่ได้ผ่านการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ในทางการพัฒนา นโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้ประชาชนขาดทักษะการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ขาดการเคารพการตัดสินใจร่วมกัน เพราะประชาชนยังมองระบบการพัฒนาหรือการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นระบบอุปถัมภ์ข้าราชการถือยศถือศักดิ์ และประชาชนยังมองว่าเป็นเรื่องของหน่วยงานราชการเท่านั้นที่มีอำนาจในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว ทำให้ประชาชนไม่มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความศรัทธาในการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้ประชาชนไม่มีความสนใจในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายข้าราชการและผู้นำของชุมชน ทำให้กลุ่มข้าราชการบางกลุ่มและกลุ่มผู้นำชุมชนบางกลุ่มทำงานตามอำเภอใจ ไร้การตรวจสอบจากภาคประชาชน ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ถึงแม้ประชาชนจะมีความตื่นตัวในทางนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แต่ในหลักความเป็นจริงประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางขับเคลื่อนนโยบายอย่างแท้จริง

2. พัฒนามาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย

เนื่องจากสภาพพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกลความเจริญ การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลยนั้นค่อนข้างที่จะกระทำได้อย่างยากลำบากเนื่องจากกำลังคนที่ไม่มีความชำนาญการเฉพาะด้านส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ตามพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลความเจริญ บางครั้งชุมชนต้องการโดยอาศัยกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นผลมาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อต่างๆ ของชุมชน บนพื้นฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น พิธีกรรม ศาสนา วัฒนธรรม ตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมภายในชุมชน รวมถึงการรักษาทรัพยากรส่วนรวมของชุมชนผสมผสานกับการตั้งกฎกติกา เพื่อดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในป่า ชุมชน โดยการมีส่วนร่วมกระบวนการจัดการป่าชุมชน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการใช้กระบวนการวิจัยช่วยสนับสนุนเชื่อมโยงกิจกรรมของป่าชุมชนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ บางพื้นที่ต้องส่งกำลัง

ของเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญการเฉพาะด้านไปช่วย จึงทำให้การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่นั้นค่อนข้างที่จะกระทำได้อย่าง ประกอบกับผู้ที่มาช่วยปฏิบัติราชการแทนไม่ใช่คนในพื้นที่ด้วย ทำให้ส่วนหนึ่งย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมและอีกส่วนหนึ่งย้ายไปอยู่หน่วยงานอื่นซึ่งไม่ใช่หน่วยงานที่มีความใกล้เคียง เช่น ย้ายไปอยู่ในสังกัดเทศบาลเมือง ฯลฯ เมื่อย้ายออกไปแล้วจากต้นสังกัดเดิมก็ไม่มีกำลังอัตรามาทดแทนให้ ทำให้กำลังพลของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่หลักจะขาดแคลนเป็นจำนวนมาก

3. ถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการมาตรการฟื้นฟูการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชนตะเข็บชายแดนกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย

กระบวนการสร้างถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะเล็งเห็นความสำคัญในกระบวนการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านกระบวนการชักจูงจากผู้นำชุมชน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนกลุ่มแม่บ้าน เมื่อมีผู้นำชุมชนต่างๆ ได้ออกมาขอความร่วมมือประชาชนในหมู่บ้านหรือในท้องถิ่นที่ตนเองอยู่ก็จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะประชาชนมีความเชื่อที่ว่าเมื่อพลังของประชาชนที่ออกมาขับเคลื่อนในการสร้างนโยบายการพัฒนาชุมชนมีคนจำนวนมากจะเป็นการดี ซึ่งการยอมรับในกติกาการแสดงความคิดเห็นจะนำมาซึ่งได้ตัวแทนที่มาจากเสียงประชาชนโดยแท้จริงและนอกจากนั้นคนส่วนมากก็จะให้การเคารพเสียงส่วนน้อย

มาตรการถ่ายทอดแนวปฏิบัติเชิงพุทธบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การประชุมประชาคม การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างเสริมความเข้าใจ และปรับทัศนคติชาวบ้านในชุมชนระดับแกนนำ สรรหาผู้นำทั้งทางการและผู้นำธรรมชาติ พัฒนาศักยภาพโดยฝึกอบรม/ศึกษาชาวบ้านในชุมชนกระบวนการจัดทำแผน การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ รวมทั้ง การบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่งให้มุ่งไปสู่เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์เสริมความเข้มแข็งให้กับกลไกอำนวยการและกลไกปฏิบัติการให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาการพัฒนา มาตรการสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพและทันเวลากับการปฏิบัติการ เช่น งานวิชาการ งานประเมินผล งานพัฒนาบุคลากร การเสริมประสิทธิภาพและพัฒนากลไกเฝ้าระวังระดับพื้นที่

แผนภาพที่ 1.1 มาตรการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
เชิงพุทธบูรณาการในชุมชนตะเข็บชายแดนลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเลย

เอกสารอ้างอิง

- กวี รัชชน, (2541), การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางรัฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารทางวิชาการคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- คณะอนุกรรมการเศรษฐกิจฐานราก, (2559), *คู่มือการส่งเสริมการพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานราก*, สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน : สำนักสนับสนุนขบวนองค์กรชุมชน และสำนักสื่อสารการพัฒนา.
- ธีรทัศน์ โรจน์กิจจากุลและคณะ, (2560), *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เขตเศรษฐกิจชายแดนของจังหวัดน่าน*, รายงานการวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560.
- พระโสภณพัฒนบัณฑิต และคณะ, (2561), *การขับเคลื่อนระบบสุขภาพโดยใช้ธรรมานุยุสุขภาพ*

ชุมชนวิถีพุทธ ตำบลหนองตาไก่ อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัย
พุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วสิษฐ์พล กุลพรม, (2541), การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักพุทธธรรมของ
เทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองจังหวัดลาพูน, รายงานการวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธ
ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560.

